

1

‘Vind je het nooit vervelend hoe ze naar je kijken?’ vroeg Valeria Guevara terwijl ze August Novak aankeek, die zich verbaasd omdraaide naar de groep schoolkinderen die hen op straat passeerde. Ze droegen het uniform van Colegio Ambrosio O’Higgins, de enige privéschool van Vallenar.

Een aantal van hen draaide zich tegelijkertijd om en keek Valeria en August na.

‘Niet alleen de kinderen doen het,’ vervolgde Valeria, ‘maar de hele stad. Iedereen kijkt naar je. Ik ben het gewend dat mannen naar me kijken en me nafluiten, maar als ik met jou over straat loop, ziet niemand me staan.’

August glimlachte en kneep in haar hand.

‘Er zijn gewoon niet zoveel Europeanen hier in het noorden van Chili. In heel Vallenar zijn er maar vijf. Ik ben exotisch. Vind je me niet exotisch?’ vroeg hij.

Valeria hield stil en ging op haar tenen staan om hem te kussen.

‘Jawel, je bent heel exotisch, *mi amor*. Helemaal als je per se in de zon wilt lopen. Moet je ons nou zien, we zijn zo’n beetje de enigen die aan deze kant van de straat lopen.’

‘Als we de kans krijgen, proberen wij Zweden wat zon te pakken.’

De winkels gingen dicht, het was bijna siësta. Avenida Prat, de hoofdstraat van Vallenar, was vol met mensen die naar huis gingen om te lunchen en een uur te slapen, om daarna weer naar hun werk te gaan.

De meeste stadsbewoners liepen aan de overkant van de straat om beschutting te zoeken tegen de felle zon. Het was meer dan dertig graden, wat abnormaal warm was in november. Er werd al beweerd dat de komende zomer alle warmterecords gebroken zouden worden.

Ze sloegen rechts af de zijstraat Avenida Faez in, waar de sportwinkel Deportes Orlando zat. De eigenaar, don Orlando, wilde net zijn auto starten om naar huis te gaan. Hij zou zijn winkel pas om vijf uur weer opengooien, maar toen hij Valeria en August voor zijn winkel zag staan, sprong hij uit de auto en liep naar ze toe.

‘Don Augusto, wat leuk om je te zien. En jou ook, señorita. Zochten jullie mij?’

August gaf hem een hand.

‘Ja, maar ga gerust naar huis als je wilt. Dan komen we na de siësta wel terug.’

‘Welnee, geen probleem. Ik laat jullie niet wachten,’ zei hij terwijl hij in zijn zak naar de sleutel zocht om het rolluik open te maken. Twee zwerfhonden die in de schaduw beschutting hadden gezocht, dropen af. ‘Waar zijn jullie naar op zoek?’

‘Een yogamatje. Mijn hond heeft het kapotgebeten,’ zei Valeria. ‘Alweer?’ zei don Orlando lachend.

‘Die gringo’s ook. August laat de honden altijd in huis.’ Valeria spreidde haar armen.

Ze ging voor de mannen de winkel in.

August bleef voor een vitrinekast staan om het visgerei te bekijken dat erin lag. Don Orlando ging naast hem staan.

‘Die is nieuw,’ zei hij knikkend naar een harpoen. ‘Ik heb hem vorige week binnengekrepen. Een bereik van negen meter. Die je nu hebt is zes meter, als ik me niet vergis.’

‘Meen je dat? Negen meter?’ vroeg August sceptisch.

‘Negen meter, don Augusto. En je krijgt er een vijftand bij. Maar die je al thuis hebt liggen passen er natuurlijk ook op. En mocht dat niet zo zijn, dan kom je ze maar brengen, dan slijp ik ze bij.’

August knikte.

‘Ik neem hem.’

Valeria kwam met een lichtblauw yogamatje onder haar arm achter hen staan en schudde haar hoofd toen Orlando de glazen vitrinekast openmaakte om de harpoen eruit te halen.

‘Verse vis,’ zei August terwijl hij de harpoen aannam.

Ze kwamen langs de veelkleurige tenten aan de rand van de stad, waar de Roma in woonden, passeerden het politiebureau, dat aan de snelweg lag, en reden naar de kust. Aan hun rechterhand liep het landschap af, een groen dal in. Erachter verrezen de bergen.

‘Na de siësta moet ik weer de stad in,’ zei August.

‘Komt hij vandaag terug?’ vroeg Valeria zuchtend.

‘Ja. Hij landt vanavond.’

‘Ik vond het zo fijn dat hij afgelopen week weg was. Was het altijd maar zo,’ zei Valeria.

‘Dat komt nog wel. Over vijf jaar,’ zei August.

‘Over vijf jaar. Dat ben ik dertig en jij zesendertig. Kunnen we echt niet eerder naar Europa?’

‘Je weet dat dat niet kan.’

In Maitencillo, het dorpje dat twee kilometer voor hun huis lag, minderde hij vaart. Niet lang daarna sloegen ze een grindweg in naar het dal, die omgeven werd door avocadokwekerijen. Ze staken de spoorweg over en reden tussen de hekken door.

Señora Maria, hun huishoudster, stond hen op het erf op te wachten. Hun twee oude rottweilers, Salvador en Aragon, kwamen uit de olijfgaard gerend.

Ze lunchten op het terras voor de twee verdiepingen hoge witte villa met uitzicht over het dal en de bergen. Een paar wilde paarden waren door de afrastering bij de rivier gebroken en stonden nu tussen de olijfbomen te grazen. Don Julio, de tuinman, had net het zwembad schoongemaakt en liep waggelend naar ze toe.

Hij was vijfenzeventig en woonde alleen, in een huis vlakbij. Vandaag leek hij enigszins nuchter te zijn. Toen hij bij hun tafel kwam, zette hij zijn hoed af, veegde het zweet van zijn voorhoofd en ging naast Valeria zitten.

Ze stond op om een glas voor hem te halen.

‘Ik heb mijn neef Manuel net gesproken,’ zei hij. ‘We krijgen trammelant deze week.’

‘Vanwege de fabriek?’

Don Julio knikte.

‘Het probleem is dat wij midden in de ellende belanden,’ zei

hij. ‘De barricades zullen waarschijnlijk in Maitencillo worden opgeworpen. En dan laten ze er niemand door.’

‘Zelfs de mensen die hier wonen niet?’ vroeg August.

‘Ze halen tuig uit het zuiden hierheen. Communisten en op-roerkraaiers uit Valdivia. In het dorp kennen ze u, ze weten wie u bent. Maar de mensen uit het zuiden zijn extremisten. Hun leider is Alfonso Paredes. Hebt u weleens van hem gehoord?’

Valeria kwam terug met een glas en August pakte de limonade, die op tafel stond, en schonk don Julio wat in.

‘Ik ga naar het zwembad,’ zei ze toen.

August knikte en wendde zich tot don Julio.

‘Ik weet wie hij is. Ik heb over die blokkade van dat hotel in Pucón gelezen.’

‘Hij is een *hijo de puta*, die doet alsof hij de armen wil helpen, maar eigenlijk wil hij alleen maar rotzooi trappen. Het probleem is dat jonge mensen, zoals mijn neef Manuel, die bullshit geloven.’

‘Vladimir komt deze week terug, dus dan ben ik vrij vaak weg. Zou je hier kunnen blijven, zodat Valeria niet alleen is?’

‘Geen probleem. Maakt u zich geen zorgen. La señorita is veilig bij me.’

‘Dank je. Je kunt de logeerkamer nemen, zoals altijd. Hoe is het met je been, trouwens? Wat zei de dokter?’

‘Dat ik rust moet houden.’

‘Doe dat dan ook.’

‘Veertien hectare grond onderhoudt zichzelf niet,’ zei don Julio met een knikje naar het dal.

‘Neem dan een paar mensen aan. In elk geval tot je been weer in orde is. Dat is geen probleem, dat weet je.’

‘Wat u wilt, señor.’

Don Julio stond op en liep het huis in.

August schudde lachend zijn hoofd. De oude man was alcoholist; er waren dagen dat hij überhaupt niet kwam opdagen, en bijna iedereen vond dat August hem moest ontslaan, maar hij liet don Julio niet gaan.

Hij bleef zitten en keek uit over de olijfgaarden.

Nog vijf jaar hier, dacht August. Dat is maar de helft van de tijd dat ik nu weg ben. Dan heb ik genoeg geld om Valeria mee te nemen naar Zweden en een nieuw leven te beginnen.

Toen señora Maria de tafel begon af te ruimen, ging hij naar binnen en liep de trap op naar de slaapkamer.

Op de kledingkast lag zijn *képi blanc* van het Vreemdelingenlegioen. Als rekrut kreeg je deze witte kepie als je een test had doorstaan die bestond uit een wandeltocht van drie dagen door de Pyreneeën. Het was bijna tien jaar geleden dat hij hem had gekregen.

De kepie was het enige wat August nog had van de vijf jaar dat hij legioensoldaat was geweest. Hij deed de kledingkast open en pakte zijn revolver, een zwarte Smith & Wesson Combat, controleerde reflexmatig of hij geladen was, hing de schouderholster om en trok een donkerblauw jasje aan. Hij keek naar zichzelf in de spiegel.

Hij had zijn bruine haar de laatste maanden laten groeien. Binnenkort was het even lang als toen hij Zweden had verlaten.

Hij dacht aan wat Valeria zojuist had gezegd: dat de mensen naar hem keken als hij op straat liep. Dat kwam niet alleen doordat hij een buitenlander was, lichte ogen had en 1,89 meter lang was, maar omdat de meeste inwoners eigenlijk bang voor hem waren. Ze wisten dat hij de bodyguard van Vladimir Ivanov was.

In de kleine stad dacht iedereen dat August een gringo, een Amerikaan, was.

Dat zei hij namelijk altijd als iemand ernaar vroeg, en dat stond ook in het valse paspoort dat hij de laatste jaren gebruikte. Volgens het paspoort was hij in Iowa geboren en heette hij Michael Johnson.

Valeria lag opgerold op een ligstoel met oortjes in.

‘Ik ga nu,’ zei August.

Ze deed de oortjes uit.

‘Dat ziet er warm uit,’ zei ze.

August legde veelbetekenend een hand op zijn zij, op de revolver, die door het jasje werd bedekt.

‘Oké. Hoe laat ben je weer thuis?’

‘Het wordt niet zo laat. Don Julio blijft hier zolang ik weg ben.’

‘Mag ik niet mee, liefje? Ik kan in de stad wachten, de winkels zijn tot tien uur open.’

‘Dat is goed. Maar dan moet je wel opschieten, ik ben al aan de late kant.’

Toen ze langs het dorp reden, waren er meer mensen op de been dan normaal. Een groep van zo’n tien mannen waren dorre bomen aan het omhakken en legden die op de weg. August minderde vaart om te kunnen zien wat er gaande was.

‘Denk je dat de protesten vanavond al beginnen?’ vroeg Valeria.

‘Dat zou best kunnen. Maar goed dat je met me mee bent gegaan,’ zei hij en hij trapte het gaspedaal in.

‘Waarom willen ze de fabriek hier niet hebben? Het wemelt in deze regio nou niet bepaald van de banen.’

‘Het bedrijf dat de fabriek heeft opgezet, heeft alle banen aan de Peruanen gegeven omdat die voor de helft van het geld werken. En het gaat om honderdvijftig arbeidsplaatsen.’

‘Dan snap ik wel dat ze boos zijn,’ zei Valeria.

‘Ik ook,’ zei August.

De rit naar Vallenar duurde krap twintig minuten. Het was rustig op de weg. De meeste auto’s die ze zagen, waren rode pick-up-trucks van buitenlandse mijnbouwbedrijven. August zette Valeria bij het plein af en reed Avenida Prat in.

Aan een tafel in El Minero zat Ilja Fjodorovitsj te wachten. Van buiten leek het een doodgewone bar, maar iedereen in Vallenar wist dat het een bordeel van Augusts baas was.

Ilja droeg een turquoise hawaïshirt en witte shorts. Aan zijn voeten had hij Adidas-sneakers. Na de laatste keer dat ze elkaar hadden gezien, een week geleden, had hij zijn donkerblonde haar korter geknipt. Maar hij had zich niet geschoren.

Ze begroetten elkaar, en August ging bij hem aan tafel zitten.

De serveerster bracht hem een biertje.

‘En toen was de vakantie voorbij,’ zei Ilja. Hij hief zijn Cristal-

biertje naar August, die hetzelfde deed.

‘Hoe laat landt Vladimir?’ vroeg August.

‘Vanavond om acht uur. Hij wil ons morgenvroeg zien.’

‘Klinkt goed,’ zei August vreugdeloos en hij zette zijn zonnebril af. ‘Wat weet je van de koper die we gaan ontmoeten?’

‘Hij noemt zichzelf Charlie. Hij krijgt spul uit onze Syrische wapenvoorraad. Niks bijzonders. Vijf kalasjnikovs en een paar makarovs. Het enige wat we moeten doen is hem een datum en een plaats doorgeven.’

‘Waar moeten ze geleverd worden?’

‘Tallinn. De haven. Dezelfde procedure als altijd.’

‘Waar komt hij vandaan, die Charlie?’

Ilja schudde zijn hoofd.

‘Geen idee.’

‘Organisatie?’

De Rus spreidde zijn armen.

‘Je weet toch dat Vladimir alleen het hoogstnoodzakelijke vertelt. Als je meer wilt weten, moet je die vent mee op date vragen.’

Tien minuten later kwam de man die zichzelf Charlie noemde binnen. Hij was lang, een jaar of veertig en droeg een spijkerbroek en een groen T-shirt. Zijn blonde haar was gemillimeterd en zijn gezicht was pokdalig en rood van de zon. August had het gevoel dat het een Zweed was, en om de een of andere reden maakte hem dat nerveus. Hij had al jaren geen Zweeds meer gesproken en zou dat nu ook niet gaan doen. Als de man inderdaad uit Zweden kwam, mocht hij niet het vermoeden krijgen dat er een landgenoot tegenover hem zat.

Ze schudden elkaar de hand, waarna Ilja de praktische details rond de deal uit begon te leggen. August nam Charlie zwijgend op. Toen hij hem Engels hoorde praten verdween alle twijfel – de man was Zweeds. Maar wat moest een Zweed met zulke wapens?

Het was al opmerkelijk genoeg dat Vladimir Ivanov met Europeanen zakendeed. De Europa-*pipeline* van de Russen, die van het Midden-Oosten door Turkije liep, werd steeds minder gebruikt. De wapensmokkel vond grotendeels plaats via vrachtschepen naar

de Latijns-Amerikaanse markt, waar Russische wapens zeer gewild waren bij straatbendes, die voortdurend in oorlog waren om de cocaïnedistributie. Kon Charlie lid zijn van een motorclub? Nee, de Zweedse motorclubs hadden hun eigen dealers. En dat een Zweedse politieman betrokken was bij een operatie tegen Russische gangsters in Zuid-Amerika was uitgesloten en waarschijnlijk niet eens legaal. Hoe meer August erover nadacht, hoe minder hij ervan begreep.

Ilja schoof een briefje over de tafel.

‘De datum en het registratienummer van de auto. Dat wordt geregeld met het havenpersoneel in Tallinn. Je kunt dus met de auto op elke veerboot naar Stockholm, Helsinki of Riga zonder dat iemand vragen zal stellen.’

Charlie knikte, vouwde het briefje op en stopte het in zijn broekzak.

‘Ziezo,’ zei hij en hij leunde achterover.

‘Waar logeer je in de stad?’ wilde Ilja weten.

‘Hotel Atacama. Hier om de hoek,’ antwoordde Charlie. ‘Vreemde stad, trouwens. Het lijkt wel alsof ze hier nooit buitenlanders zien. Ze kijken naar je alsof ze in de dierentuin zijn.’

Ilja lachte.

‘En hij is nota bene door een Europeaan gesticht. Een Ier: Ambrosio O’Higgins. Hij heeft de stad vernoemd naar de streek in Ierland waar hij vandaan kwam: Ballynary. De lokale variant daarvan werd “Vallenar”,’ onderbrak August hem.

Het was de eerste keer tijdens het gesprek dat hij zijn mond opendeed.

‘Fascinerend. Ben je Amerikaan?’

‘Yes, sir. En jij?’ vroeg August, die deed alsof hij alleen maar een praatje wilde maken.

‘Dat doet er niet toe,’ reageerde Charlie.

Hij stond op, gaf hun ten afscheid een hand en liep de bar uit. Ilja en August keken hem zwijgend na.

‘Rook jij geen smeris?’ vroeg August.

Ilja sperde zijn ogen open en haalde zijn neus op.

‘Ben je belazerd. Ik ruik een wout op twee kilometer afstand. En Vladimir ruikt een neef van een smeris al op tien kilometer afstand, dus relax. Laten we wat gaan drinken. Waar is je charmante Porto Ricaanse vriendin? Is ze ook in de stad?’

‘Ja.’

‘Bel haar, dan gaan we wat drinken.’

‘Hier? Ze vindt het al erg genoeg dat we onze ontmoetingen in Vladimirs hoerenkasten hebben, laat staan dat ik haar hier uitnodig voor een date.’

Ilja lachte.

‘Je hebt gelijk. Zeg maar dat ze naar El Club Social moet komen. En als ze met een vriendin is, vraag dan of ze die meeneemt.’

‘Goed,’ zei August. ‘Maar je regelt je eigen gezelschap maar.’

Het was vlak na elven toen August en Valeria in de auto naar huis stapten. Drie kilometer voor Maitencillo roken ze de brandlucht al. Toen ze dichterbij kwamen, zagen ze in het dorpje iets branden op de weg. Een groep van twintig mannen stond een eindje bij de brandende stapel vandaan en hield de weg in de gaten.

Als barricade hadden ze bomen over beide weghelften gelegd. Het was onmogelijk om door te rijden zonder die eerst te verplaatsen. August minderde vaart en haalde zijn revolver tevoorschijn, die hij onopvallend op de stoel naast Valeria’s bovenbeen legde.

Ze keek ernaar, maar zei niets.

Een man die August niet herkende, ging voor de auto staan en gebaarde hem te stoppen. Hij zette de auto stil en stapte uit.

Zijn ogen begonnen meteen te tranen van de rook. Sinds August in Afghanistan en Irak had gediend, was er weinig wat hij zo erg met de dood associeerde als rook. De lucht voelde zwaar in zijn longen. Toen hij op de man afliep, kwamen de anderen naar August toe gelopen. Hij herkende een paar van hen. Dorpsbewoners uit Maitencillo.

Een van hen was een neef van don Julio: Manuel Contreras.

‘Wat wil je, gringo?’ vroeg een van de mannen die hij niet kende.

August glimlachte hem toe en herkende hem meteen van de

foto's uit de krant, het was Alfonso Paredes uit Valdivia. Achter hem zag August de dorpelingen zorgelijk naar hem gluren.

Manuel had een sigaret opgestoken en ging dichterbij hen staan om te horen wat ze zeiden.

'Ik woon hier, amigo. Ik heb met mijn vriendin wat gedronken in Vallenar en nu willen we naar huis om te slapen.'

Alfonso Paredes had een donkere baard en was bijna even lang als August, wat ongebruikelijk was voor een Chileen. Er kwamen nog twee mannen achter hem staan, die August vijandig aanstaarden.

'Is dat een Lexus?' vroeg Alfonso terwijl hij naar de auto knikte.

'Hoor eens, ik wil geen ruzie. Ik wil naar huis en slapen. Mijn vriendin zit in de auto. Ze is moe, net als ik.'

'Waarom zouden we jou erdoor laten, gringo? Alle anderen hebben moeten keren. We laten er vanavond niemand langs. Als je denkt dat je in het voordeel bent omdat je blauwe ogen hebt en in een mooie auto rijdt, dan heb je het mis.'

August besloot de opmerking over zijn buitenlanderschap te negeren.

'Ik vind het net zo erg als jij dat de banen niet naar de mensen uit de regio gaan. Ik sta achter jullie. Maar ik wil naar huis. Zou je je mannen willen vragen dat spul weg te slepen, zodat ik erdoor kan?'

'Wie denk je wel dat je bent?'

August zuchtte. Hij raakte geïrriteerd.

'De mannen achter je weten wie ik ben. Vraag het ze maar.'

Manuel tikte Alfonso Paredes op zijn schouder en schraapte onzeker zijn keel.

'Alfonso,' zei hij. 'Dit is Augusto. Hij woont hier inderdaad, misschien moeten we hem erdoor laten. Het is een goeie kerel. Mijn oom werkt voor hem.'

'Je hoeft de ballen van die buitenlanders niet te likken,' siste Alfonso over zijn schouder. Toen richtte hij zich weer tot August. 'Je mag er niet door, gringo. Keer om en ga terug naar Vallenar. Of weet ik veel waarheen, dat boeit me niet.'

August gluurde vluchtig naar zijn auto. Valeria had het raampje opengedaan om te kunnen horen wat er werd gezegd. Ze keek bezorgd.

‘Luister. Ik merk dat je niet weet met wie je te maken hebt. Je bent boos op de fabriek en wilt je mannen laten zien dat je ballen hebt. Dat begrijp ik maar al te goed. Daarom geef ik je een kans om me erdoor te laten.’

‘O ja?’ zei Alfonso Paredes lachend. ‘En wat gebeurt er anders, vuile gringo?’ Hij sloeg August hard op zijn wang.

‘De volgende keer moet je wat harder slaan als je indruk wilt maken op andere revolutionairen,’ zei August met ingehouden woede.

Paredes had hem met zijn linkerhand geslagen, dus hij was naar alle waarschijnlijkheid linkshandig. Zijn eerste klap zou daarom op de rechterkant van Augusts lichaam terecht komen.

Alfonso Paredes balde zijn vuist en plaatste zijn linkervoet onopvallend naar achteren om zich schrap te zetten.

In plaats van weg te duiken toen de klap kwam, wat vechtsporters doen om daarna te counteren, zette August een grote stap naar Alfonso toe en hield zijn ellebogen als een schild voor zijn gezicht. Alfonso’s stoot belandde in het luchtledige achter hem, terwijl August zich met zijn ellebogen en hele gewicht op Paredes’ borst stortte.

Alfonso Paredes wankelde naar achteren.

In zijn sprong greep August naar zijn gezicht, vond zijn ogen en drukte zijn duimen erin. Paredes schreeuwde het uit van de pijn. August greep hem bij zijn nek, trok zijn hoofd omlaag en gaf er een knietje tegen. Alfonso Paredes zakte in elkaar en was al bewusteloos voor hij op de grond lag.

Een van de andere mannen kwam van schuin opzij, legde zijn arm om Augusts hals en trok hem omlaag ter hoogte van zijn buik.

August sloeg hem hard in zijn kruis, waarop de man zijn greep iets verslaptte.

Achter zich hoorde August Valeria gillen.

Hij gaf hem weer een klap in zijn kruis, plaatste zijn linkerbeen achter het lichaam van de man, wist zich schuin achter hem te manoeuvreren, sloeg zijn linkerarm om zijn nek, tastte naar zijn keel, vond zijn adamsappel en drukte met zijn vingers eronder. De man liet hem onmiddellijk los, greep naar zijn keel en hapte naar adem.

Toen wankelde hij verdwaasd op August af.

Die maakte een schijnbeweging met zijn rechterarm en trapte schuin omlaag tegen zijn knie, en voelde door zijn schoen heen dat er iets brak – het knarsende geluid van kraakbeen en een kapotte meniscus. Het been van de man boog door en hij zakte ineen. De andere mannen zetten snel een paar stappen naar achteren.

Toen richtte August zich buiten adem tot Manuel Contreras.

‘Manuel, zorg dat alles weg wordt gehaald, zodat ik erdoor kan.’

Manuel Contreras knikte, en twee andere dorpsbewoners haastten zich om hem te helpen de wegversperring te verwijderen. August stond tegen zijn auto geleund en veegde het vuil en bloed van zijn kleren terwijl de mannen een boomstam wegslepten. August had het portier opengemaakt en wilde net achter het stuur kruipen, toen Alfonso Paredes overeind kwam en naar hem toe liep.

‘De volgende keer dat we elkaar zien,’ riep hij hijgend, ‘ga je toekijken terwijl ik die hoer van je in je eigen bed verkracht, gringo.’

August sloeg het portier met een klap dicht, maakte het achterportier open en haalde de harpoen eruit. Hij griste de vijftand naar zich toe en zette die erop. Met de harpoen in zijn hand liep hij naar Alfonso Paredes, die meteen achteruitliep toen hij het wapen zag.

August liep met een paar snelle passen naar hem toe en sloeg hem tegen de grond. De andere mannen stonden als verstijfd. Niemand greep in toen August zijn knie op Alfonso Paredes’ rug plantte en zijn linkerarm op het grind duwde.

‘Je hoeft me er alleen maar langs te laten, eigenwijze klootzak,’ fluisterde hij.

Hij zette de vijftand op zijn harige hand en drukte. Alfonso Paredes brulde.

De vijftand had zijn hand doorboord en zich in het grind vastgezet; vermoedelijk zouden ze hem door moeten zagen om hem los te krijgen.

August draaide zich om en liep weg.

2

Ibrahim Chamsai zou ruim een maand later een bom in zijn Taxi Stockholm-taxi plaatsen en tweeëndertig Zweden opblazen bij de tot dan toe bloedigste terreuraanslag in het land. Maar daar wist hij niets van toen hij op Sveavägen voor de McDonald's op een ritje stond te wachten. Verveelde migrantenjongeren hingen voor de ingang. Uit de bar La Habana aan de overkant van de straat klonk salsa. Een paar zwarte Cubanen stonden sigaren te roken en te praten. In de buurt van Ibrahims Volkswagen Passat zwierven bedelaars rond, die in de afvalbakken graaiden. Het was vrijdagavond, maar tot nu toe erg rustig. In vijf uur tijd had Ibrahim nog maar twee klanten gehad. Eerst een oudere dame, die naar Arlanda moest om het vliegtuig naar Genève te nemen, waar ze bij haar dochter op bezoek ging. Op de luchthaven had hij een gezin opgepikt dat in Palma was geweest en naar hun appartement in Södermalm gereden.

Aardige mensen allemaal. Maar dat waren de meesten.

Ibrahim Chamsai las *Aftonposten* en dronk koffie. De Zweedse koffiepauze, een mooie traditie. Hij legde de krant op de passagiersstoel toen zijn mobiele telefoon ging. Het was zijn vrouw, Fatima.

‘Hallo, lieverd,’ zei hij in het Arabisch.

‘Ik belde je even om je een goede nacht te wensen. Wat ben je aan het doen?’

Ibrahim keek op het klokje op het dashboard van zijn auto.

‘Het is vrij rustig tot nu toe. Ik ben koffie aan het drinken.’

‘Wat voor koffie? Ik zag dat je je thermoskan vergeten was.’

Ibrahim lachte.

‘Ja, ik was een beetje laat. Ik heb koffie bij McDonald's gehaald,

maar die haalt het niet bij die van jou.’

‘Aha, dat dacht ik al. Pas goed op jezelf vanavond.’

‘Zal ik doen. Tot morgen.’

Hij had nog negen uur dienst, dus hij had geen haast. Hij concentreerde zich op het artikel. De Sociaaldemocraten verkeerden in zwaar weer, schreef Anders Gustafsson van *Aftonposten*. Inmiddels waren de Zweden Democraten de op een na grootste partij van het land. Bij de laatste verkiezingen was hun aantal zetels bijna verdubbeld. Het scheelde maar enkele procentpunten met de Sociaaldemocraten. Ibrahim had te doen met premier Stefan Löfven. Die man keek altijd zo bezorgd, dacht Ibrahim terwijl hij een foto van hem bestudeerde.

Zweden was een geweldig land, waar een lasser premier kon worden. Ibrahim had altijd op de Sociaaldemocraten gestemd, want het waren Olof Palme en de Sociaaldemocraten geweest die hem en zijn vrouw in 1985 in Zweden hadden verwelkomd. En ruim dertig jaar later deed het land hetzelfde voor Syriërs die de burgeroorlog waren ontvlucht. Maar omdat zijn dochter Mitra sinds een paar jaar actief was in de Centruumpartij had Ibrahim bij de laatste verkiezingen zijn stem aan de Centruumpartij gegeven.

Toch had hij stiekem gehoopt dat de Sociaaldemocraten de macht terug zouden krijgen. Maar in feite maakte het niet uit wie het voor het zeggen had. Zweden kon je vertrouwen. De politici zetten zich in voor de mensen. Ze stalen niet en moordden niet, zoals in de meeste landen op de wereld.

Veel Zweden wilden dat het land minder vluchtelingen zou opnemen – meer dan de helft van de ondervraagden bij de laatste opiniepeiling.

Ibrahim begreep ze wel. Hij wist nog niet zo goed waar hij zelf stond in deze kwestie. Natuurlijk, de Syriërs waren zijn landgenoten, en hij leed met hen mee. Ze waren voor IS en de moordenaar Bashar Al-Assad gevlucht. De situatie in het land was schrijnender dan ooit.

Maar Zweden was een klein land en had zijn steentje bijgedragen. Er zouden meer landen in Europa moeten helpen.

Bovendien had Ibrahim in de krant gelezen dat zijn landgenoten veel noten op hun zang hadden als ze eenmaal in Zweden waren. Dat ze ondankbaar waren, zich verwend gedroegen, weigerden uit bussen te stappen, klaagden over de woonruimte die ze aangeboden kregen en niet de kleren wilden dragen die hun geschonken werden. Begrepen ze dan niet dat de Zweden hun best deden?

Maar toen hij hier kwam, had hij de Zweedse instanties ook niet vertrouwd. Als je niet beter wist dan dat de overheid je vijand was, dat de politie je met wapenstukken sloeg, dat ziekenhuisdirecteuren smeergeld vroegen om je familieleden te behandelen, ja, dan was het lastig om te begrijpen hoe het er in Zweden aan toeging.

Duitsland, Amerika en Canada konden de pot op, Zweden was het beste land ter wereld. Het had hem het Zweedse staatsburgerschap, een baan en veiligheid gegeven, en hem altijd respectvol behandeld.

Toen Muhammed, Ibrahim en Fatima's zoon, in de zomer van 1991 leukemie kreeg, hadden de dokters alles gedaan wat in hun macht lag om hem te redden. Dat was niet gelukt. Muhammed overleed, vier jaar oud, in het Danderyds-ziekenhuis.

Ibrahim was er kapot van en had niet kunnen stoppen met huilen.

Toen ze hun zoon hadden begraven, realiseerde Ibrahim zich dat hij zonder kinderen zou sterven. Dat hij oud zou worden zonder 's morgens bij het wakker worden ooit nog het geluid van trippelende kindervoetjes te horen. Dat hij nooit kleinkinderen zou krijgen. Hij en Fatima zouden kinderloos sterven in een land duizenden kilometers van huis.

Ze hadden zelfs overwogen terug naar Syrië te gaan. Wat maakte het uit waar ze woonden, en of ze doodgingen? Ze waren immers voor Muhammed, voor zijn toekomst, naar Zweden gegaan.

Fatima was zesendertig toen ze Muhammed kreeg. Eigenlijk was het te laat om het nog een keer te proberen.

Maar een jaar na Muhammeds dood was Fatima opnieuw zwanger geraakt. Op haar eenenveertigste kreeg ze Mitra. Een wonder. Ibrahim pakte zijn portemonnee om de foto van hen te bekijken.

Mitra en Fatima: zijn leven, zijn engelen.

Hij had een ritje: Norr Mälarstrand.

Een paar jongeren die lekker gingen stappen.

Hij kuste de foto, stopte hem weer in zijn portemonnee en reed fluitend door Sveavägen.